

Tartu maakonna toiduvaldkonna taustauuring ja integreeritud toidustrateegia koostamine

Fookusgrupi intervjuu: avaliku sektori asutused
22. aprill 2021, kl 9.00-11.00

Osalejad:

- Kadri Leetsaar, Tartu Vallavalitsus, hankespetsialist
- Väino Kivirüüt, Peipsiääre vald, abivallavanem
- Krista Loog, SA Elva Teenused, juhataja
- Triin Pikk, SA Tartu 2024
- Kristiina Tammets, Tartumaa Arendusselts
- Mihkel Laan, OÜ Cumulus Consulting

MEMO

Kristiina Tammets andis ülevaate toiduvaldkonna koostööprojektist ja planeeritud tegevustest, Mihkel Laan toiduvaldkonna uuringu ja toidustrateegia koostamise plaanist (vt lisatud slaidid).

Fookusgrupi raames käsitletud küsimused:

1. Millised on **tänased kitsaskohad toiduvaldkonnas**, mida maakondlik võrgustik saaks ühiselt lahendada?
2. Millised on **valdkonna tänased tugevused Tartumaal**, mida saaks ühiselt paremini "ära kasutada"?
3. Millised on **ootused toiduvaldkonnale ja -võrgustikule Tartumaal?** Millele tuleks eelkõige keskenduda? Mida on vaja teha arenguhüppeks?
4. Mida saaksid **KOVid (ja avalik sektor) toiduvaldkonna arendamiseks teha?** Millist rolli võiksid KOVid võtta?
5. MUU: Millised on head näiteid mujalt Eestist ja maailmast? Valmisolek osaleda toiduvaldkonna koostöögrupi moodustamisel; Ettepanekud protsessi kohta jms

Esmased mõtted seoses toidustrateegiaga:

- Krista Loog – tahaks rohkem jõuda kohaliku tootjani;
- Triin Pikk – mahetoit ja selle populariseerimine; võiks tekkida tootjate võrgustik, et jõuda kohaliku toiduni, meie enda toidukultuuri arendamine, et tooraine oleks lihtsalt kättesaadav;
- Kadri Leetsaar – et oleks kättesaadav kohalik toit; küsimus kuidas saaks kohalikku tootjat rohkem kasutada;
- Väino Kivirüüt – Peipsiääre vallas on toidu teema suur ja spetsiifiline; koolide ja lasteaedade osas on suund mahedale, mis on kallis; süiski täna kasutatakse kohalikku toitu ja pakkujaid.

1. Millised on tänased kitsaskohad toiduvaldkonnas, mida maakondlik võrgustik saaks ühiselt lahendada?

- Peipsiäär on eriline: traditsiooniline, sibul-kala; küsimus - kuidas kokku viia **tegija-tootja-pakkuja** (kommunikatsioon); kohalik värsket toitu; Peipsimaa turism toimib, selle temaga peaks edasi minema
- Oluline – **turustamise pool**; KOV saab anda platsi, kus kohalikud tegijad saavad müüa; mis kodus tehtud toodetud (a la Kuusalu); nn elustiili ettevõtlus (müüa 10 muna)
- Laiem kitsaskoht: **hangete teema**, see on väga jäik, ei saa eelistada seda, keda tahad

- **Märksõna - tootjate võrgustik** – et saaks nendega kontakti; väiketootjate jaoks on probleem ka bürokraatia (a la e-arve saatmine)
- Hangete osas oluline nende paindlik ettevalmistamine; teatud kaubagruppe võimalik hankida kohalikelt; hankereeglid on jäigad, kui „nippe ei tea, siis oled hanke ori“; saad endale halvaks läinud kartuleid
- KOVID omavahel **peaksid suhtlema rohkem** – kuidas hankesse minna; et oleks võimalik väiketootjat kasutada
- Lisaks – OTT poodide osas saab ka KOV olla proaktiivne, luua võimalused
- Probleemid: **jäätmete teema, ülejäänud kõlblik toit**; väga palju toitu visatakse ära, mis sellest saab; palju ka suhtumise küsimus – kas kõik toidud peavad sööklas kellaaja vaates lõpuni pakkumisel olema?
- Probleem – **biojätmete kokkukogumine ja uuesti kasutamine**
- Üldine **madal teadlikkus** – ka see on väljakutse (3 korda nädalas makaroni ja moosisai)

2. Millised on valdkonna tänased tugevused Tartumaal, mida saaks ühiselt paremini “ära kasutada“?

- Tartu linn on kesksel kohal – **logistika** (logistikaringid jms); **turg jne**
- Häid tugevaid tegijaid on **kohapeal olemas**: mahlad, liha, piim jne; seda nt nii Elva piirkonna kui ka Peipsiääre osas.

3. Millised on ootused toiduvaldkonnale ja -võrgustikule Tartumaal? Millele tuleks eelkõige keskenduda? Mida on vaja teha arenguhüppeks?

- **Kaardistada** ära maakonna tootjad; nt et teaks ka Peipsiääre tootjad; infobaas; küsimus ka selles, kui suurt mahtu võimalik pakkuda jne
- **Toiduhangete** poolt – võiks olla tugigrupp, kellega koos arutada; kes-mida teinud, mis on kitsaskohad-õppetunnid jne;
- Vallad on koondanud ka ise kohalikke tootjaid (nt Tartu vallal on FBs välja toonud kohalikud ettevõtjad, kes teevad leiba, kohalik OTT; iseteeninduspood);
- **Kommunikatsioon** – info korjamine, haldamine jne

4. Mida saaksid KOVID (ja avalik sektor) toiduvaldkonna arendamiseks teha? Millist rolli võiksid KOVID võtta?

- KOV: kindel plats (müüjad, turul); keskkond; mida vähem ettevõtjaid segada, seda parem; projektide elluviimine
- **Toetav roll; kommuniqueeriv roll**; rahaliselt väga ei saa, aga läbi projektidega
- **Kogemus ja praktika, seda jagada, vahetada** (Elva näitel 16 maja ja nende kogemus ühise toitlustuse korraldamisel)
- PRIA teema – **puu- ja juurvilja toetus võiks olla suurem**, hetkel on nt piimatoetus nii suur, et seda ei kirjuta kunagi täis
- Projektide algatamine – **ülejäänud toit, teadlikkus; tervislikkus**

5. Muu

- Võiks vaadata nt Portugali kogemust (partner projektis)

Memo koostas:

Mihkel Laan
 OÜ Cumulus Consulting
mihkel.laan@cumulus.ee
 5297984